

RECORDS DE JOVENESA

PER PEPET DEL CARRIL

DEL carrer de la Carretera, com en dèiem quan jo era granollerí *de fet*, i del Mercat, voleu que deixés de parlar-ne en el III Volum de LA GRALLA, quan el Mercat i la Carretera foren testimonis de mes primeres il·lusions i de mes primeres conquestes?...

¡Oh, el Mercat! Si poguessin retornar aquelles pàgeses de Corró, de Canovelles i de Palou que venien a vendre aviram i ous, a les quals feiem tornar lirones els carrilaires d'aquell temps, regatejant sense comprar mai ni un ou per a beure!

I aquelles pubilletes de la rodalia que venien els dijous a mercat per a festejar amb els hereuets, acompanyades de llurs mares, amb aquella bona fè i aquella voluntat que es duïen i aquell afany per a arregar-ne algú de ric i ben mansoi!... Nosaltres les escometièiem de trasantó, i ben bé que els agradava que les acompanyéssim a la tarda carretera amunt i avall, fins el vespre, que s'entornaven en la tartana, mentre que els seus xicots tota la tarda feien el *solo* o la *manilla* a can Mariano o a can Manel.

I venia el gran mercat de l'Ascensió, el Mercat dels promesos, en quina diada festejaven a la plaça i a la carretera a tan honesta distància, que podia passar un carro entremig de la parella.

A can Manel!... Era el cafè del Mercat, la Borsa del Mercat, el Centre de contractacions dels pagesos de l'Alt Vallès. Era també el meu cafè, aleshores, quan jo tenia 17, 18 o 19 anys.

Quin gran cafeter, en Manel! A mi m'estimava com si fós un nebot seu; cada vegada que ell em servia el cafè, mai no volgué cobrar-me'l, mai; per això jo feia de manera que em servís el mosso

casí sempre. Era molt bon home, En Manel; tenia un cor noble. Tant era així, que tenia molts fets per l'istil d'aquest que us vaig a dir: En aquell temps, a can Manel s'hi jugava de valent i gens d'amagat. Un dijous al vespre baixava del joc un infeliç pagès que li havien guanyat l'import d'un *garrí* que havia vingut a vendre i estava desesperat per por de la dona quan arribaria a Llissà, que era a casa seva. En Manel li retornà els diners, dient-li. «Teniu, animal. I el dijous que us torni a veure jugar, us tiraré escales avall. ¿Que no ho compreneu que el qui juga per necessitat ha de perdre per obligació?»

* * *

¡La Carretera! El carrer major de Granollers, i l'avinguda principal de quan jo era jove; el passeig de les noies, encara que els diumenges a la tarda preferien passejar-se per l'estació del carril!... Oh, i per cert, que hi havia un bé de Deu de cares maques!...

La carretera era el Passeig de Gràcia de la Vila. I jo era un dels més assíduus vianants, perquè la Carretera era el meu carrer. Menjava a ca'l Ros, dormia a can Sora, prenia cafè a can Manel i m'afaitava a can Camàndules, tots de la carretera. Ja comprendreu si hi tenia dret, com si la Carretera fós meva i perquè me l'estimava tant, que no me'n movia mai, tantost plegava de l'estació, on exercia el càrrec de telegrafista.

¡El Mercat! ¡La Carretera!... ¡Quí pogués retornar a aquells ditxosos temps de ma primera juvenesa!

¡Quant t'enyoro i t'estimo, encara, Granollers meu!

Barcelona, agost 1929

La Carretera abans i ara

Us recordeu de la carretera d'abans, quan encara a cal Gras era on hi ha instal·lat el Banc de Granollers, quan al bar La Bohèmia hi havia la mare d'en Busquets que torrava castanyes al portal, quan a La Unió Liberal hi havia les portes amb persianes, quan en algun indret de la carretera es sentia encara el tric-trac dels telers de mà, quan la col·lecta dels consums era sota de Sant Roc, l'hotel d'Europa era hostal, hi havia el cafè de Can Sinia i la plaça dels tossinos era per a enrajolar? Us recordeu quan en la nostra carretera s'hi encallaven els carros i quan els crits dels carreters i els renecs que sortien de ses gorges ho feien estremir tot, i quan era tan escassa la llum, que els vespres que volíem mirar-nos el Patufet o altre setmanari infantil, havíem de fer-ho a l'escassa llum d'un aparador?

Tot això ens feia creure que vivíem atrassats i mai no havíem ni somniat, puix ho hauríem cregut impossible, que tinguéssim parada d'autos de lloguer pel nostre us particular.

Amb l'evolució del temps, la carretera s'és convertida en boulevard. La carretera d'ara és per a transitar-hi persones despertes (els vells han de quedar-se a casa); hom no pot distreure's un sol instant, amb la vista sempre atenta i amb l'ai al cor, vigilant que, en travessar-la, hom no es vegi atravesat per un auto. Ara és més bonica, però més plena de perills. Els urbans, l'empedrat, la llum dels fanals, les bombes de gasolina, els bars... Tot això ens encanta.

La carretera, però, quan ha quedat més transformada és en els dies de mercat. Abans els pagesos hi deixaven llur carro i el cavall era portat a les quadres de cal Ros o de can Bellulla, o no hi era portat. Ara no; ara ja no hi veiem carros, els dies de mercat, sinó grans camions que vénen de tot arreu.

Amb tot, i encara que no sé explicar-me què ho pot fer, he de dir que prefereixo la carretera d'abans a la d'ara.

FERRAN SALAMERO